

EASPD – Európska asociácia poskytovateľov sociálnych služieb

Poskytovatelia sociálnych služieb na celom svete, rovnako ako mnoho iných sektorov, prijímajú opatrenia na účinné riešenie prevencie, podpory a obmedzovania prepuknutia choroby COVID-19. Tieto opatrenia sú ešte dôležitejšie vzhľadom na povahu poskytovania sociálnych služieb, ktoré majú poskytovať starostlivosť, podporu a zdravotné služby ľuďom, ktorí môžu byť oveľa viac ohrození COVID-19 ako bežná populácia, vrátane osôb so zdravotným postihnutím.

Odporúčania EASPD pre Európsku úniu

Rozšírenie COVID-19 bude spôsobovať veľké problémy pri poskytovaní sociálnych služieb. V tejto súvislosti EASPD a Európska sieť pre starnutie (EAN) napísali otvorené vyhlásenie predsedkyni Európskej komisie Ursule von der Leyen, aby zdôraznili, že poskytovanie základnej sociálnej starostlivosti a podporných služieb miliónom starších osôb, osôb so zdravotným postihnutím, detí a iným zraniteľným osobám v Európe sú pri šírení COVID-19 ohrozené.

EASPD určil niekoľko priorít, ktoré by EÚ mala zohľadniť v reakcii na COVID-19

1. Zabezpečiť dostatok ochranných prostriedkov a liekov v opatrovateľských službách
2. Poskytnúť usmernenie pre poskytovateľov sociálnych služieb o tom, ako riešiť núdzové situácie, ťažkosti s koordináciou odborných znalostí a reakcie na konkrétne problémy v oblasti sociálnej starostlivosti a podpory.
3. Osobitná pomoc krajinám so slabším systémom sociálnej ochrany
4. Potreba uľahčiť prístup k zdravotnej starostlivosti a informáciám pre osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby.

EDF - Európske fórum zdravotného postihnutia

Vzhľadom na súčasnú pandémiu a jej nepriaznivý vplyv na osoby so zdravotným postihnutím vypracovalo Európske fórum zdravotného postihnutia (EDF) nasledujúce odporúčania pre tvorcov politiky prostredníctvom diskusie s našimi členmi na základe súčasnej práce a priorít našich členov. Cieľom týchto odporúčaní je riešiť rozsah rizík, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím. Osoby so zdravotným postihnutím čelia rovnakému riziku ako zvyšok obyvateľstva.

Sprístupnenie komunikácie v oblasti verejného zdravia

Každý človek má právo na okamžité a správne informácie o epidémii a o opatreniach, ktoré boli prijaté. Toto zahŕňa:

- zabezpečiť, aby boli všetky informácie v zrozumiteľnom jazyku a aby boli ľahko čitateľné
- poskytovanie alternatívnych a prístupných metód k všeobecným informáciám, ktoré sa spoliehajú nielen na webové stránky (automatické telefónne linky, videá, letáky atď.)
- primeraná interpretácia posunkovej reči a titulky

- informácie poskytované v jasnom a ľahko čitateľnom formáte
- využívanie plne prístupnej digitálnej technológie
- zabezpečenie úplného prístupu k telefónnym číslam a iným priamym kanálom poskytujúcim informácie o verejnom zdraví vrátane služieb pre nepočujúcich
- zabezpečenie úplného prístupu k tiesňovým číslam (112 a špecifickým telefónnym číslam nastaveným pre túto pandémiu)
- osobitná pozornosť sa musí venovať potrebám prístupnosti ľudí s kombinovaným postihnutím zraku a sluchu, pretože budú veľmi negatívne ovplyvnení opatreniami sociálnej izolácie - úrady musia webovým stránkam poskytovať obyčajný text a tlmočenie do posunkového jazyka vo väčšej veľkosti

Nediskriminačné lekárske smernice

V krajinách, v ktorých zdravotnícki odborníci nebudú schopní poskytovať rovnakú úroveň starostlivosti pre všetkých z dôvodu nedostatku vybavenia a nedostatočného financovania zdravotníckeho sektora, musia byť lekárske usmernenia nediskriminačné a musia sa riadiť medzinárodným právom a existujúcimi etickými usmerneniami pre starostlivosť v krajine. V prípade katastrofy a mimoriadnych udalostí, sú jasné: osoby so zdravotným postihnutím nemôžu byť diskriminované.

Pri vypracúvaní týchto usmernení musia orgány brať do úvahy svoj záväzok k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, najmä článok 11- rizikové a humanitárne situácie.

Prístupné, inkluzívne, hygienické zdravotnícke služby a iné zariadenia

- Zariadenia zapojené do poskytovania karantény by mali byť úplne prístupné osobám so zdravotným postihnutím vrátane úplného prístupu k informáciám.
- Tlmočníkom do posunkového jazyka, osobným asistentom a všetkým ostatným, ktorí poskytujú starostlivosť osobám so zdravotným postihnutím, by sa mala poskytnúť rovnaká ochrana zdravia ako ostatným zdravotníckym pracovníkom, ktorí sa zaoberajú COVID19.
- Komunikácia zdravotníckych pracovníkov by sa mala uskutočňovať priamo s osobou so zdravotným postihnutím, kedykoľvek je to možné.
- Sterilizéry a iné hygienické materiály by mali byť rovnako dostupné pre osoby so zdravotným postihnutím. Mali by byť umiestnené na prístupnom mieste, mali by existovať prístupné informácie, ktoré poukazujú na jeho umiestnenie, a mechanizmus výdaja by mal byť prístupný.
- Osoby so zdravotným postihnutím by nemali byť rozdelené do samostatných zariadení, kde je zdravotná starostlivosť pre COVID-19 často nízka.

Zapojenie osôb so zdravotným postihnutím

Osoby so zdravotným postihnutím sú prostredníctvom svojich zastupujúcich organizácií najlepším miestom, kde môžu orgánom poskytovať poradenstvo o konkrétnych požiadavkách a najvhodnejších riešeniach pri poskytovaní prístupných a inkluzívnych služieb. Všetky činnosti súvisiace s ochorením COVID-19 (nielen tie, ktoré priamo súvisia so začlenením osôb so

zdravotným postihnutím), sa musia plánovať a vykonávať s aktívnou účasťou osôb so zdravotným postihnutím.

Council of Europe – Rada Európy

Keďže vlády v Európe reagujú na rýchle šírenie koronavírusu prostredníctvom rozsiahlych opatrení, nesmú zabúdať, že veľká časť ich populácie žije so zdravotným postihnutím. Osoby so zdravotným postihnutím sú často vystavené väčšiemu riziku vážnych zdravotných komplikácií a v tomto náročnom období majú aj osobitné potreby. Tieto reakcie musia byť zohľadnené od samého začiatku pri reakcii na pandémiu. V tejto súvislosti je dôležité pamätať na to, že článok 11 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD), ktorý ratifikovalo 46 zo 47 členských štátov Rady Európy, stanovuje, že štáty prijímú „všetky potrebné opatrenia“ zabezpečiť ochranu a bezpečnosť osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách vrátane ozbrojených konfliktov, humanitárnych, núdzových situácií a výskytu prírodných katastrof.

Väčšina členských štátov správne zaviedla opatrenia na obmedzenie sociálnej interakcie ľudí, ale systematicky nevenovali pozornosť osobitným potrebám osôb so zdravotným postihnutím. Ako zdôraznil osobitný spravodajca OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, „v prípade tých, ktorí sa spoliehajú na podporu druhých pri jedle, obliekaní a kúpaní“, je nemožné prijať ochranné opatrenia, ako je sociálne izolácia. “

Štáty musia prijať všetky potrebné opatrenia na riešenie týchto problémov, a to aj v prípade potreby prijatím mimoriadnych opatrení, ako je zmiernenie postupov prijímania zamestnancov, uprednostňovanie základných služieb, poskytovanie finančnej pomoci osobám so zdravotným postihnutím s cieľom nahradiť dodatočné výdavky spôsobené situáciou a začlenenie poskytovateľov podpory vrátane neformálnej podpory osobám so zdravotným postihnutím, do verejného núdzového plánovania týkajúceho sa poskytovania osobných ochranných prostriedkov a odbornej prípravy.

Medzi osobami so zdravotným postihnutím tiež rastie obava, že vzhľadom na to, že dostupné zdroje zdravotnej starostlivosti na záchranu života sú kvôli pandémie vystavené rastúcemu tlaku, zostanú v prístupe k zdravotnej starostlivosti a záchrane života pozadu. Je prvoradou povinnosťou všetkých členských štátov zabezpečiť, aby k tomu nedošlo, a ubezpečiť ľudí so zdravotným postihnutím, že nebudú vystavení riziku diskriminácie na základe zdravotného postihnutia v prístupe k zdravotnej starostlivosti a že ich potreby sa budú naďalej primerane zohľadňovať.